

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Ozračje v občinah.

Ministrski predsednik dr. Stojadinovič je v svojem govoru povodom proračunske razprave v senatu izjavil, da ima njegova vlada nalogo in namen, da odstrani vse to, kar je nezdravo in gnilo in kar je ostalo kot posledica vladanja v neposredni preteklosti. To napoved je ljudstvo vzelo z zadovoljstvom na znanje ter željno pričakuje njeno izvršitev. Politika JNS je bila gnila v svojem jedru, ker ni bila zasnovana na moralnih zakonih. Nasilje JNS je smatralo vsako sredstvo kot dovoljeno, zlasti je bila laž vsakdanje sredstvo, ki so se ga posluževali JNSarski kolovodje, da se ohranijo na oblasti ter dosežejo svoje zlobne namene. Lažnive denunciacije so bile na dnevnem redu, denarnih glob in zapornih kazni je kar deževalo. S svojimi nemoralnimi metodami so globoko užalili moralno zavest našega ljudstva, ki je težko trpelo pod knuto zlobnosti, in ki mu še do danes ni bilo dano zadoščenje z odpravo krivic in s kaznijo krivcev.

Ne bomo danes govorili o krivicah, ki so bile storjene posameznikom, poudariti hočemo zločinsko krivico, ki jo je JNS vsemu našemu ljudstvu storila o priliki občinskih volitev leta 1933. G. ministrski predsednik je v navedenem govoru naglasil, da hoče njegova vlada likvidirati režim, ki je izvedel petomajске volitve (letošnje volitve v narodno skupščino) in način, kako jih je izvedel. Vprav tako, ako ne bolj, vsaj kar se Slovenije tiče, je treba likvidirati način, kako so bile izvedene oktobrske volitve občinskih zastopov leta 1933. JNS, ki so v njej bili takrat v bratski slogi združeni bivši pristaši demokratske in kmetijske stranke, je hotela v opravičenje svoje vlade v Sloveniji pokazati, da ima večino ljudstva za seboj. Zato je izdala pred volitvami svojim okrajnim in krajevnim organizacijam geslo: Zmagati na vsak način!

Zmagali so v resnici na najnemoralnejši način. Uganjali so nasilnosti, ki so bile v Sloveniji dotedaj nečuvane. Ako sta se dva ali trije možje iz vrst opozicije na cesti ali v kakšni sobi pogovarjali med seboj o volitvah in o kandidatih, so JNSarski krajevni mogetci denuncirali jih in nasledek so bile denarne globe, ki so dosežale (na pr. v konjiškem okraju) višino 5000 Din za posameznike. Na dan volitev so zastopnike opozicionalne liste po posameznih voliščih ali vrgli iz volivnega lokala ali pa jim zabranili vsako beleženje oddanih glasov. Seštevanju gla-

sov noben opozicionalni predstavnik ni smel prisostvovati. JNSarski ljudje so potem izvršili širom Slovenije ne samo malenkostno popravilo oddanih glasov, marveč ogromno goljufijo in kradnjo glasov. Tako na en gros še nikdar niso v Sloveniji kradli volivne glasove, kakor je to ukazala in izvršila JNS pri občinskih volitvah leta 1933.

Nasledek teh volitev je velika napetost, ki vlada po posameznih občinah

V naši državi.

Senat in narodna skupščina sta na običajnih poletnih počitnicah. Sklicanja je pričakovati v septembru, ko pride v odobrenje skupščine od pravosodnega ministra dr. Auerja s sv. Stolico v Vatikanu sklenjeni konkordat ali pogodba.

Grški ministrski predsednik na Bledu in v Bohinju. Grški ministrski predsednik Tsaldaris se je mudil koncem minulega tedna na Bledu pri kraljici Mariji in v Bohinju pri knezu namestniku Pavlu. Z grškim ministrskim predsednikom se je pripeljal tudi predsednik naše vlade dr. Milan Stojadinovič.

Ali mu ni prav? Narodni poslanec Ivan Mohorič, član JNS in novega Jugoslovanskega neodvisnega nacionalnega poslanskega kluba, je imel pri proračunski razpravi v narodni skupščini govor, ki je v njem rekel o zemljarini: »Bila je znižana že v začetku leta za 20% in bo od januarja prihodnjega leta znižana za 33.3%, tako, da bo efekt (uspeh) teh olajšanj znašal kakih 200 milijonov dinarjev. Kaj bo posledica dejstva, da predvidevamo povečanje državnih izdatkov za 200 milijonov, a istočasno reduciralo državne dohodke za 200 milijonov...?«

Dobro je pogodil. »Kmetijski list« od dne 27. julija je objavil podobo krave in njenega telička. Teliček se je črno pobarval, radi česar ga mati-krava pokara, češ, da ne bo nihče spoznal, da je njen sin. Teliček pa odgovori: »Oprosti, mama, črno sem se dal poštrihati kot politik radi situacije. Stari prijatelji in znanci pa me bodo itak že po glasu spoznali.« Krava je podoba bivše kmetijske stranke, teliček pa pomenja njene pristaše. V njihovih vrstah se je

v Sloveniji. Ministrski predsednik je izjavil, da hoče njegova vlada likvidirati ono ozračje, ki je polno elektrike in napetosti, s tem, da odpre ventil, da se ta napetost omili. Občinske volitve leta 1933 so ustvarile v Sloveniji ozračje, ki je polno elektrike in napetosti. Treba je odpreti ventil, da se ta napetost omili. Ta ventil so nove občinske volitve v popolni svobodi. Čim prej se ta ventil odpre, tem boljše za ljudstvo, čigar moralno čuvstvo je bilo z oktobrskimi volitvami globoko užaljeno.

vršilo zadnja leta prebarvanje v razne barve, kakor je pač najbolj kazalo »radi situacije«. Poslednji čas so si nekateri izbrali črno barvo, drugi pa se priporočajo za zagrebško, od dr. Mačka potrjeno barvo, tretji ugibajo, ali naj ostanejo zvesti JNSarski boji itd. Mati-krava se temu ne bi smela čuditi, ker je vedno bila jako marogasta ter izpreminjasta, kar se barve tiče. Poznamo pa njo in njenega telička po glasu, ki je v našem ljudstvu v slabih časih.

*

Javna dela v dravski banovini.

»Službeni list« objavlja program javnih del, ki ga je odobril 2. julija ban dravske banovine.

V proračunskem letu 1935-36 bodo izvajali sledeča javna dela:

Okraj Brežice: dograditev ceste Dobrava—Kapela 100.000 Din, nadaljevanje del na cesti Videm—Zdole 50.000, nadaljevanje del pri cesti Senovo—Veliki Kamen 50.000, vzdrževalna dela na Savi 85.000, melioracija Veliki Obrež 30.000, skupaj 315.000 Din.

Okraj Celje z mestom: nadaljevanje cestne gradnje Trbovlje—Marija Reka 100.000 Din, nadaljevanje gradnje ceste Sv. Jurij pri Celju—Rebre 50.000, nadaljevanje gradnje občinske ceste Vojnik—Šmartno 75.000, rekonstrukcija bano-vinske ceste med Celjem in Grobelnim 60.000, prenovitev praga na Hudinji v Šmarjeti 65.000, regulacija Savinje pod Grižami 200.000, ureditev Dobrnice 90 tisoč, skupaj 640.000 Din.

Okraj Dolnja Lendava: zavarovalna dela na Muri 430.000 Din.

Okraj Gornji grad: preložitev nevarnih ovinkov na banovinskih cestah v Rečici ob Paki, v Dobletini in Pustem polju 100.000 Din, vodovod v Solčavi 50 tisoč, ureditev Lučnice v občini Luče

100.000, ureditev Ljubije in Tirnave v občini Mozirje okolica 40.000, ureditev Savinje v Solčavi 40.000; skupaj 330.000 dinarjev.

Okraj Laško: rekonstrukcija banovinske ceste Zidani most—Celje 150.000 D., nadaljevanje cestne gradnje Trbovlje—Marija Reka 83.000, preložitev ceste pri Španu v Trbovljah 80.000, regulacija potoka Bobna v Hrastniku 50.000 Din; skupaj 363.000 Din.

Okraj Ljutomer: nadaljevanje gradnje banovinske ceste Ljutomer—Štrigova 108.750 Din, dovršitev banovinske ceste Sv. Benedikt—Lomanoše 50.000, regulacija Mure glej Dolnja Lendava; skupaj 158.750 Din.

Okraj Maribor desni breg: nadaljevanje banovinske ceste Reka—Sv. Arah 150.000 Din, nadaljevanje banovinske ceste Slovenska Bistrica—Oplotnica 100 tisoč, nadaljevanje banovinske ceste Fram—Kopivnik—Sv. Arah 80.000 Din, nadaljevanje banovinske ceste Šikole—Mostečno 50.000, vzdrževalna dela na Dravi 70.000, ureditev potoka v Rušah 65.000; skupaj 515.000 Din.

Okraj Maribor levi breg z mestom: nadaljevanje gradnje banovinske ceste Sv. Benedikt—Lomanoše 150.000 Din, preložitev Koroške ceste 100.000, regulacija Pesnice pri Sv. Marjeti 60.000, nadaljevanje občinske ceste Sv. Peter—Ložane 100.000; skupaj 410.000 Din.

Okraj Murska Sobota: regulacija Mure glej skupni fond Ljutomer in Dolnja Lendava pri okraju Dolnja Lendava, zasilna dela na potoku Lendavi 30.000, zgraditev Pečarjevega in Košarjevega potoka v občini Puconci 30.000, zgradnja mostu pri km 37 banovinske ceste 15.000; skupaj 75.000 Din.

Okraj Prevalje: nadaljevanje gradnje banovinske ceste Črna—Št. Vid v odseku Kristanovega mlina 175.000 Din, regulacija Meže med Prevaljem in Guštanjem 50.000, nadaljevanje ureditve Meže zaradi obnovitve poti med Črno in Koprivno 150.000, zavarovanje Bistrice na Muti 50.000; skupaj 425.000 D.

Okraj Ptuj: nadaljevanje gradnje ceste Majšperk—Naraplje 100.000, nadaljevanje ceste Leskovec—Nova cerkev 120.000, nadaljevanje regulacije Graje—ne 32.300, regulacija Rogoznice 18.000, dovršitev ceste v Lahoncih 25.000 Din, skupaj 295.300 Din.

Okraj Slovenjgradec: nadaljevanje preložitve ceste Šoštanj—Št. Vid 100.000 Din, regulacija Mislinje 80.000 Din, ureditev zavarovanja Zgornje Mislinje, Velenje in Sečnice pri Bukovi vasi 100.000 Din; skupaj 280.000 Din.

Okraj Slovenske Konjice: nova banovinska cesta Slov. Bistrica—Oplotnica 50.000, nadaljevanje preložitve Čezlaškega klanca 25.000, melioracijska in regulacijska dela manjših potokov in Dravinje 80.000, zgraditvena dela v izvirkih Dravinje 100.000 Din; skupaj 235 tisoč Din.

Okraj Šmarje pri Jelšah: dovršitev ceste Zetale—Marijina vas 150.000 Din, nadaljevanje gradnje ceste Mestinjska vas—Pristava 25.000 in ceste Loka—Virštanj—Golobinjek 75.000, regulacija Sotle pri Sedlarjevem radi zavarovanja ceste 150.000 Din, vodovod Šmarje pri

Jelšah 30.000, vodovod v Slivnici 20.000; skupaj 450.000 Din.

Ves program našteva cestnih del v znesku 4.876.750 Din, hidrotehničnih del 2.475.284 Din in zgraditev hudournikov za 1.780.000 Din, torej skupaj za vso banovino 9.132.034 Din. Poleg tega je bilo dodeljenega še toliko, da homo iz tega fonda porabili 10 milijonov Din. Razen iz tega fonda bo pa porabljeno za podobne namene iz banovinskega bednostnega fonda 3.500.000 Din in iz državnega fonda za javna dela 2.700.000 Din, tako, da naša banovina dobi za proračunsko leto 1935-36 za javna dela okrog 16.200.000 Din in se bo s tem brezposelno prebivalstvo prav znatno opomoglo.

V drugih državah.

Društvo narodov je stavilo nov predlog za mirno poravnavo spora med Italijo in Abesinijo. Francija, Anglija in Rusija so stavile v Ženevi nov predlog, ki bi naj mirnim potom pobotal Italijane in Abesince. Pomirjevalni predlog vsebuje štiri točke, ki pravijo v glavnem, naj se sprejme v odbor za ureditev spora med Italijo in Abesinijo še peti razsodnik. Odbor mora predložiti svoje poročilo do 4. septembra, ko bo prihodnji sestanek Sveta Društva narodov. Če do 4. septembra ne bo došlo do poravnave med obema sprotima državama, bo začel Svet Društva narodov ponovno razpravljati o vseh vprašanjih, ki se tičejo italijansko-abesinskega nesporazuma.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

691

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Trdovratni framasoni. Znano nam je iz skušnje v naši državi, s kakšno trdovratnostjo zasledujejo framasoni svoje protiverne in proticerkvene cilje. Ne sicer v naši, toda v drugih državah so začeli z energičnimi ukrepi pobijati to trdovratnost. To je zadnji čas storila portugalska vlada, ki je s posebnim zakonom prepovedala vsem uradnikom in državnim nameščencem članstvo v framasonski loži. S tem je vlada dregnila v sršenovo gnezdo. Vseh framasonov na Portugalskem ni več ko 7-8 tisoč, ki pripadajo liberalnemu meščanstvu. Številno so med njimi zastopani uradniki višjih in najvišjih činov. Ti so začeli zoper protimasonski zakon ostro borbo, ki je postala za vlado opasna v trenutku, ko se je tem protestirajočim framasonskim uradnikom pridružilo precejšnje število mornariških častnikov. Bati se je bilo, da bi razkačeni framasoni organizirali ustanek proti zakoniti vladi. Šele ko so bile mobilizirane vse policijske sile države ter so bili kolovodje nameravanega ustanka aretirani, je vlada razglasila protimasonski zakon. Dokaz, da so svsobodomisleci in njih duhovni voditelji-framasoni samo tako dolgo patrioti (domoljubni), dokler imajo komando v državi.

Zaostalost. Papež Gregor XIII. je leta 1582 reformiral julijanski (od rimskega državnika Julija Cezarja zasnovani) koledar. Ker je koledarski čas zaostal za dejanskim, je papež odločil, da se od 4. oktobra takoj preide k 15. oktobru ter da je v bodočnosti smatrati kot prestopna leta tiste stotinke, ki so deljive s številko 4. Katoliški svet je to potrebno koledarsko reformo takoj sprejel. Protestantje so se nekaj časa upirali, potem pa so jo tudi sprejeli. Pravoslavne, od Rima ločene cerkve pa je niso hotele sprejeti, temveč še danes imajo

zaostali julijanski koledar. Po svetovni vojni so nekatere pravoslavne cerkve vendar se udale zahtevam modernega časa ter sprejele gregorijanski koledar, med njimi romunska in grška pravoslavna cerkev. Na Grškem pa je prišlo radi tega do razkola med škofi. Dočim je večina škofov sprejela gregorijanski koledar, so trije zadržali starega (julijanskega). Da bi jih bilo več, je ta trojica posvetila sedem novih škofov, tako da jih je zdaj deset. Hočejo se ločiti od drugih ter ustanoviti svoj lastni »sveti sinod« (vrhovno cerkveno instance). Spor še ni poravnán.

Duhovnik, ki je znal 54 jezikov. Umrl je nedavno v Londonu v visoki starosti pater Viljem Kent, ki je obvladal in znal 54 jezikov in samostojnih narečij. Sodnijske in policijske oblasti v Londonu so se večkrat zatekle k temu jezikovnemu ženiju, ki mu ni para na svetu, ako je bilo treba prečitati in raztolmačiti kak neznan jezik. Kljub svojemu ogromnemu znanju je bil katoliški duhovnik Kent skromen in ponižen. Po priznanju in odlikovanju ni hrepenel. Za akademske nazive se ni potegoval. Šele ob njegovem petdesetem mašniškem jubileju ga je rimska kongregacija za študije odlikovala z naslovom častnega doktorja. Pater Viljem Kent je bil dobronarčen, ljudomil in dober duhovnik, ki je imel vedno na razpolago za otroke, ki so se radi zbirali okoli njega, kakšno mično povestico, za uboge pa podporo. Tudi kot star mož je večkrat prišel domov brez čevljev in vrhnje suknje: podaril jih je kakemu siromaku. Ako je kdo hvalil njegovo veliko jezikovno znanje, je vsako hvalo odklonil z izjavo: »Na svetu se govori okoli tisoč jezikov, jaz pa jih znam samo 54.«

Ali si že obnovil naročnino?